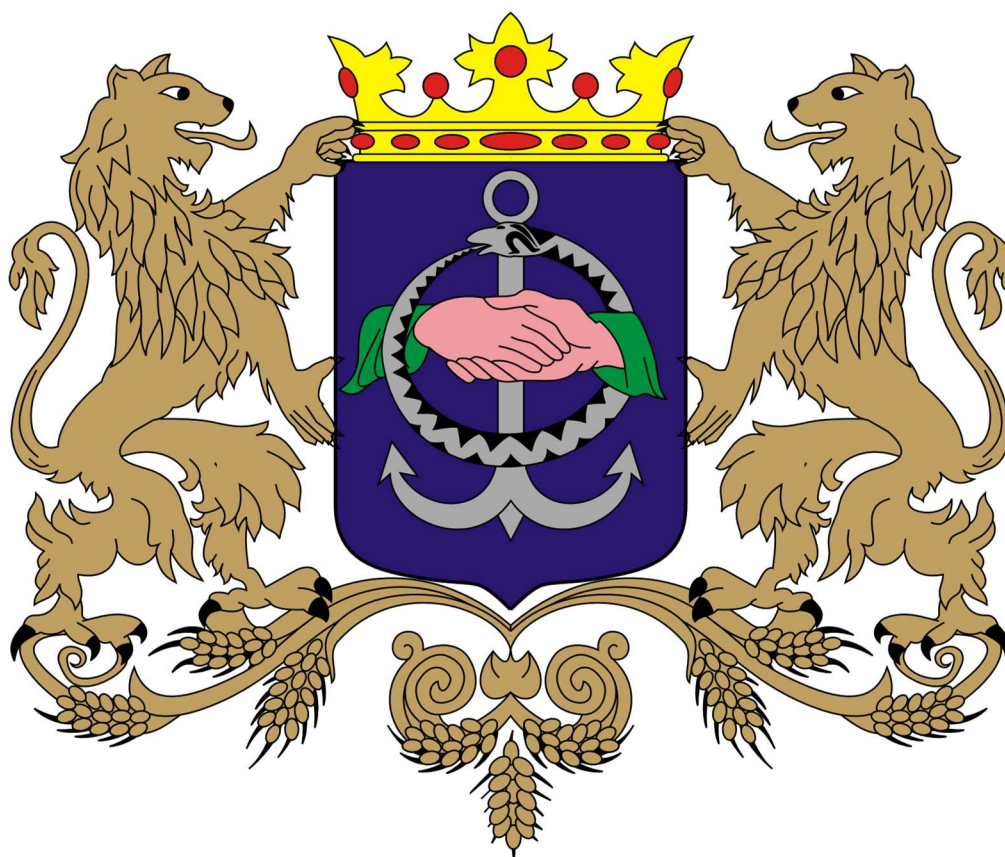

Sárbogárd Település
Vízkérelhárítási terve

Készítette:

Pécsi Mélyépítő Iroda Kft.
7630 Pécs, Hegedűs János utca 8.

Sárbogárd, 2024. november hó

Tartalomjegyzék

Előzmények.....	4
1. Védelmi terv készítésének alapozó munkarészei	4
1.1 A település általános jellemzői.....	4
1.2 A település vízrajzi leírása, természetföldrajzi és hidrometeorológiai jellemzése.....	8
1.2.1 A vízgyűjtő általános jellemzése	8
1.2.2 Hidrometeorológiai jellemzők.....	10
1.2.3 A települést érintő vízfolyások értékelő jellemzése	11
1.2.4 A lefolyást befolyásoló emberi beavatkozások áttekintése	12
1.3 A település vízkárok általi veszélyeztettségének meghatározása.....	15
1.3.1. Jellemző vízkár jelenségek, hidrometeorológiai és hidrológiai kockázatok	15
1.3.2 Település veszélyeztettségi alapon történő besorolása, szabályozási környezet	18
1.4 Védművek és védekezési lehetőségek.....	18
1.4.1 Árvízi védművek, védekezési helyek, lehetőségek	18
1.4.2 Belvízi védművek, védekezési helyek, lehetőségek.....	18
1.4.3 Helyi vízkár elleni védművek, védekezési helyek, lehetőségek (kiszívfolyások / tavak árvizei).....	19
1.4.4 Egyéb azonosítható települési veszélyeztettség elleni védekezési helyek, lehetőségek	19
2 Védelmi fokozatok elrendelésének szabályai és feladatai	19
2.1 Az elrendelés előzményei, információk	19
2.2 Védekezési fokozatok	21
2.2.1 Védekezési fokozat árvízvédekezés esetén	21
2.2.2 Belvíz esetén	22
2.2.3 Helyi vízkár-elhárítás esetén (kiszívfolyások / tavak árvizei).....	22
2.2.4 Egyéb azonosítható települési veszélyeztettség esetén	23
3 Az önkormányzati védelmi szervezet feladatai.....	25
4 Cselekvési program	28
4.1 A felkészülési időszak feladatai és preventív jellegű beavatkozások	28
4.1.2 Belvízvédekezés esetén	29
4.1.3 Helyi vízkár (kiszívfolyások/tavak árvizei) esetén	29
4.2 A védekezési időszak főbb feladatai	29
4.2.3 Operatív kárelhárítás helyi vízkár (kis vízfolyások/tavak árvizei) esetén.....	30
4.3 A védekezés megszűnését követő főbb feladatok	30
5 Védekezési időszakon kívüli feladatok	31

5.1	Felkészülés a védekezésre, preventív beavatkozások	31
5.2	A védképes állapot fenntartása	31
5.3	A védettség növelése érdekében elvégzendő fejlesztések.....	32
6	Korábbi védekezések tapasztalatainak értékelése	33
	Rajzi melléletek.....	34

Előzmények

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 4.§ (1) pontjában rögzíti a települések önkormányzatának vízgazdálkodással összefüggő feladatait, amely értelmében a települési önkormányzat feladata a helyi vízrendezés és vízkárelhárítás, az árvíz- és belvízelvezetés.

Az ezredfordulót követő és az évszázad árvizeiként emlegetett pusztító tiszai árvizek, a nagy dunai árvizek, illetve a két folyó rendkívüli egyidejűsége mellett a hirtelen, rövid idő alatt lehulló nagycsapadékok soha nem látott lokális károkozása egyre inkább megkívánták, hogy valamennyi település rendelkezzen, amelynek elkészítése mindenképpen mérnöki feladat.

A települési vízkár-elhárítási tervdokumentáció hangsúlyozottan a lakott belterületek védelme érdekében szükséges információkat, utasításokat, rendelkezésre álló erőforrásokat, kapacitásokat és fejlesztési lehetőségeket taglalja, csak érintőlegesen tartalmazza a település területén nem önkormányzati (*pl. elsőrendű árvízvédelmi vonalon történő védekezés, lokalizáció stb.*) feladattal kapcsolatos védekezéseket, valamint a belterületet nem veszélyeztető, külterületi előntések során végzendő vízkár-elhárítási feladatokat.

Sárbogárd város helyi vízkárelhárítási tervét a Hidro Tervező és Fővállalkozó Kft. készítette el 1998-ban. Az azóta eltelt idő, és a jelentős jogszabályi változások szükségessé tették a korábbi terv teljes átdolgozását.

A terv célja és feladata, hogy feltárja a települést érintő és veszélyeztető felszíni és felszín alatti vizek levonulásának, előfordulásának helyét és irányát, a vízvezetés létesítményeit, meghatározza az esetleges károk lehetőségeit, megelőzésének és elhárításának módját, ennek műszaki, személyi és anyagi feltételeit.

A védelmi terv összeállítása a Magyar Mérnöki Kamara Vízgazdálkodási és Vízépítési Tagozata által 2015. év áprilisában aktualizált Módszertani segédletében szereplő, a helyi vízkárelhárítási tervek elkészítésére vonatkozó javaslatok figyelembevételével történt.

1. Védelmi terv készítésének alapozó munkarészei

1.1 A település általános jellemzői

Történelmi fejlődés

A XIV. században a Bogárdi család és a Tinódy család a Sárvíz mellett létrehozta két települést. 1880-as évtizedében a két községből jött létre Sárbogárd.

Meszlényi Rudolf a Fejér megye reformnemzedék vezéralakja bogárdi származású, aktívan részt vett a pozsonyi diétán.

Sárbogárd 1986-ban szerezte meg a városi címet. 1920-ban alapították meg a Sárbogárdi Gimnáziumot.

Sárbogárd területén és környékén évezredekre visszamenőleg megállapíthatók az emberi jelenlét nyomai, a legkorábbiak a neolitikum kései szakaszából valók. Sárszentmiklós városrészén például római leletegyüttes került elő. A várostól nem messze, a Tringer tanyán, a Forrás-dűlőnél és a Templom-dűlőnél honfoglalás kori sírokat tártak fel.

A város mai központja, Bogárd első említése 1323-ból való, földesura Bogárdi István besenyő nemes volt. Még a 14. században jelent meg egy másik (szintén besenyő) település, Tinód is, amely mára Sárbogárd része lett.

A törökök már igen hamar megjelentek a területen. Itt vonult Mohamed pasa 1526-os, 1528-as és 1541-es hadjárata, amelyeken túl további portyázások is jellemezték a hódoltságot. Így az itt élők nagy része vagy egyszerűen nyugatra távozott, vagy a Sárvíz mocsaras vidékén keresett menedéket. A terület felszabadítása az 1684-es, Lotaringiai Károly által vezetett hadművelettel indult, 1686-ban már ténylegesen keresztény felügyelet alatt állt. A sárbogárdi települések újra népesedése a 17. században magától ment végbe: egyrészt a Duna mentén érkező délszlávok, másrészt a nyugatról és a mocsarokból visszatértek népesítették be a korábbi falvakat.

A 19. században már Sárbogárdként ismeretes a mai település, miután Tinód és Bogárd egyesült. Az ekkori település faluként működött. 1855-ben azonban már mezővárosi rangot kapott, 1872-ben nagyközség, 1879-ben járási székhely lett.

A mezőváros vasúthálózathoz való csatlakozása 1882-83-ban történt, amikor is rövid idő alatt két vonal épült Sárbogárdon: egyrészt a Budapest – Pécs Vasúttársaság rekordidő alatt elkészült fővonala, másrészt a Rétszilas–Szekszárd Helyi Érdekű Vasút a MÁV kezelésében. Később (1897-ben) ezekhez csatlakozott a Sárbogárd–Székesfehérvár fővonal is.

Így regionális központi jellege folyton nőtt; a 20. század elején az ipar – elsősorban a környék jó mezőgazdasági terményeire épült élelmiszeripar – is megjelent a városban. Sárbogárd a második világháború során, 1944. december 1. és 1945. március 24. között a frontvonalon feküdt, ami súlyos pusztításokat okozott a településnek. Ám a háború lezárultával komoly fejlődés várt rá. 1953-54-ben új vasútvonal (Rétszilas–Sztálinváros) épült a városban. Az 1960-as években pedig az ipar is ugrásszerűen gyarapodott, élelmiszer- és feldolgozó ipari vállalatok, valamint a VIDEOTON jelent meg a településen. Az 1969. július 1-jén Sárszentmiklóssal egyesült település 1970-ben kapott nagyközségi rangot, 1986. január 1-jétől pedig város.

Földrajz

Sárbogárd a Közép-dunántúli Régió Fejér megye déli részén fekvő vidékies jellegű egyéni karakterű kisváros. A Dunától mindegy 20 km távolságban települt. Vármegye székhelye Székesfehérvár.

A várostól nyugatra folyik a Nádor-csatorna (Sárvíz), amellyel szinte párhuzamosan terül el a település magja (északi része Bogárd, a déli Sárszentmiklós) észak-déli irányban. A városhoz további településrészek, egykori falvak és majorságok is tartoznak, melyek közül a legnagyobb a déli irányban található Rétszilas. Jelentősek továbbá keleti irányban Kislók, nyugatra pedig Hatvanpuszta (más néven Sárhatvan), Örspuszta és Pusztaegres. Az északnyugati része, Alsótöbörzsök a bogárdi rész északnyugati csücskétől hosszan terül el, és rajta keresztül Nagyhöröcsökre lehet eljutni. A Sárvíztől nyugatra található Örspuszta, Sárhatvan és Pusztaegres is.

Sárbogárdon magas a talajvíz állása, mélysége változó. A településen 1-2 méter közötti (bizonyos területeken csupán 70 cm), a település magasabb részein a talajvíz már 6-7 méteres

mélységben található. A település sík, lapos területen helyezkedik el a központi, belterületi rész, a vizek a település központjából lassan folynak ki és az árkok vízállása egymástól függ.

Tengerszint feletti magasság:	131.00 mBf
Terület:	189,33 km ²
Földrajzi nagytáj:	Alföld
Földrajzi középtáj:	Mezőföld
Földrajzi kistáj:	Észak-Mezőföld és Keleti-Bakony

Éghajlat

Sárbogárd a mérsékelt éghajlati övben fekszik. Sárbogárdon az évi középhőmérséklet 9,6–9,8 °C. A tél viszonylag enyhe, a nyár pedig viszonylag hűvös. Július hónap középhőmérséklete 21–21,5 °C, a január hónap középhőmérséklete -1,5 °C. A napsütéses napok száma évente 70 és 90 között van, a napsütéses órák száma évente körülbelül 2000 óra. Az évi csapadékmennyiség 560 milliméter.

Növényzete

A kistáj az erdőssztyepp-zóna része, keleti irányban erősödő kontinentális jelleggel. A löszplató nagy része potenciális erdőterület. Az évszázadok óta művelt tájban ma legjellemzőbbek a nagytáblás szántók. A természetközeli vegetáció maradványai a hullámos felszínbe bevágódó kisebb löszvölgyekben, a többszörösen elágazó völgyrendszerekben, a homokos talpú laposokban maradtak fenn, valamint gyakran a szántók közti mezsgyék is őrzik az egykori flórát. A kistáj egyes részeiben a természetközeli élőhelyfoltok összefüggő hálózata őriz jelentős élőhelyi sokféleséget.

KSH adatok

A település népessége a 2023. évi KSH adatok alapján 11 475 fő. A lakások száma xx db. A visszatekintő adatok elemzése alapján a népesség számában és a lakások számában is kis mértékű csökkenő tendencia mutatkozik.

Időszak	Lakó népesség száma (fő)	Lakásállomány (db)
2017. év	11 962	5057
2018. év	11 937	5060
2019. év	11 821	5064
2020. év	11 787	5069
2021. év	11 600	5069
2022. év	11 593	4995
2023. év	11 475	-

A település területe összesen 18 933 ha, ebből

- Belterület: 1 078 ha
- Külterület: 17 855 ha.

Közművek

Hírközlés:

- D-Infrastruktúra Távközlési Kft.
- Invitech ICT Infrastructure Kft.
- Magyar Telekom Távközlési Nyrt.
- Magyar Államvasutak Zrt.
- MVM NET Távközlési Szolgáltató Zrt.
- TARR Építő, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.

Szénhidrogén:

- E.ON Dél-dunántúli Gázhálózati Zrt.

Villamos energia:

- ANSERATE POWER SYSTEMS Kft.
- Cord Elektron Villamosenergia-termelő Kft.
- E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt.
- GREEN-X Kft.
- MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zrt.
- Magyar Államvasutak Zrt.
- MMI SOLAR ENERGY Beruházó és Kereskedelmi Kft.
- MVM Zöld Generáció Zrt.
- Photonax Optoelektronikai Kft.
- RH Motors Kft.
- SmartEye Kft.
- VPP Energia Management Kft.
- Zogar Energetika Kft.

Vízellátás:

- Fejér Megyei Önkormányzatok Víz- és Csatornamű Zrt.

Vízvezetés:

- Fejér Megyei Önkormányzatok Víz- és Csatornamű Zrt.

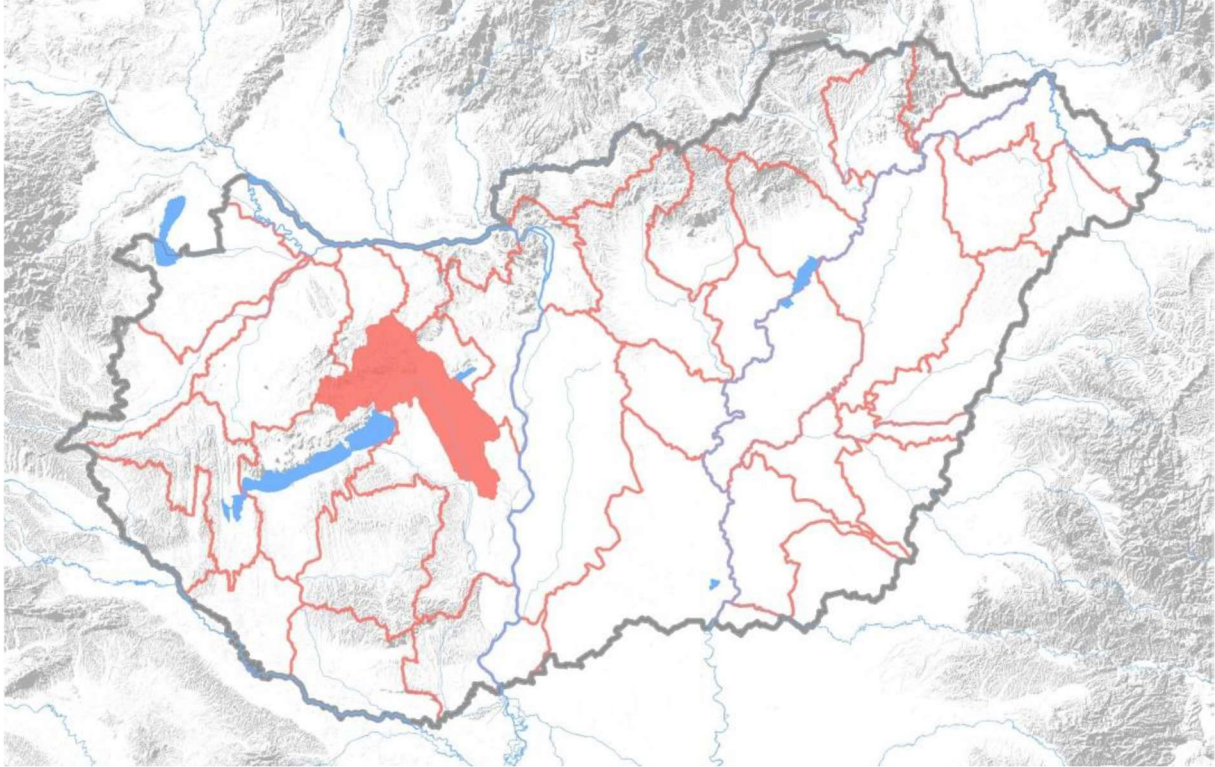
Intézmények (önkormányzati fenntartású)

- Sárbogárd Város Önkormányzat
- Sárbogárdi Polgármesteri Hivatal
- Madarász József Városi Könyvtár
- Sárbogárdi Hársfavirág Bölcsöde
- Sárbogárdi Zengő Óvoda

1.2 A település vízrajzi leírása, természetföldrajzi és hidrometeorológiai jellemzése

1.2.1 A vízgyűjtő általános jellemzése

Sárbogárd település a Duna részvízgyűjtő, Észak-Mezőföld és Keleti-Bakony az 1-13 tervezési alegység területén fekszik.

Észak-Mezőföld és Keleti-Bakony alegység földrajzi elhelyezkedése

A teljes település a Sárvíz (Nádor) csatorna vízgyűjtőrendszerébe tartozik, de az egyes részek önálló vízgyűjtőterületekkel és csapadékvízvezetési sajátossággal rendelkeznek.

Általánosságban a vízgyűjtőket a sík és dombvidéki közötti átmenet jellemzi, az utcák 80%-a burkolt, a lefolyási viszonyokat alapvetően a családi házas beépítési mód határozza meg.

A kis esésviszonyok miatt még nagyobb záporok esetén sem észlelhető jelentős erózió és hordalékfelhalmozódás, a sok burkolatlan útfelület és kertek miatt viszont a meglévő árok és csatornarendszer lassú feliszapolódása tapasztalható

Sárbogárd központi belterülete három jól elkülöníthető részből áll

I. részvízgyűjtő terület:

A 63. sz főút (Ady E. út) és ettől nyugatra eső városrész a vasúti töltésig. A felszíni vizek befogadója a Tinódi árok. A terep általában egyenletes esésű, 114-103 mBf magasságok között.

II. részvízgyűjtő terület:

Az Ady E. úttól keletre eső városrész. Összefüggő észak-dél irányú gyenge lejtő 116-104 mBf szintek között. A terület délnyugati része a Tinódi árok, több része a Keleti-csatorna közvetítésével a Töbörzsöki árok vízgyűjtőjéhez tartozik.

III. részvízgyűjtő terület:

A vasútvonaltól és a 63. úttól északnyugatra eső töbörzsöki városrész. Lapos, mély fekvésű 104,60-102,0 mBf közötti terepszintekkel. A Tüzér utcai árok közvetítésével a Töbörzsöki árok és Keleti-csatorna vízgyűjtőjéhez tartozik.

A Sárszentmihályi városrész két vízgyűjtőterülethez tartozik:

IV. részvízgyűjtő terület:

A 63-as úttól keletre eső rész, 116-106 mBf szintek között. Északkelet-délnyugat irányban lejt, három helyen alakult ki lefolyástalan szakasz: a Tisza utca melletti Nádas tó, A Semmelweis és a Tisza utcák közötti DK-II/1 árok környezetében és a Homokosor mellett.

V. részvízgyűjtő terület:

A 63-as úttól nyugatra eső rész. A nyugati rész déli irányba lejt, 116-106 mBf szintek között a csapadékvizek elfolynak a lakott részről, nagyrészt a Rétszilasi árok vezeti tovább. E terület északi részén a Vörösmarty utca, mint vízváltó mellett alakult ki egy lefolyástalan terület, ez azonban lakott területen kívül esik. Lecsapolása a Szőlők alatti árokba lehetséges.

Veszélyeztetett területek

A fent említett lehatárolások közül az I. és II. számú vízgyűjtő mélyebben fekvő részei, valamint a Dombóvár-Budapest vasútvonal alatti átvezetések (2 db) felvízi oldala tartozik a veszélyeztetett területek közé. Erre a két településrészre hulló csapadékok nagyrésze ezen a két átereszen keresztül, koncentráltan távozik a belterületről. Az átereszek nem megfelelő állapota visszaduzzasztást okozhat a felsőbb szakaszra, valamint a felhalmozódott vízmennyiség a megnövekedett hidraulikus gradiens miatt szélső esetben kárt tehet a vasúti töltésben.

A veszélyeztetett területeken bemutató részletes helyszínrajzokat mellékeltek.

Közigazgatási területet érintő víztestek VGT szerinti jellemzői:

Víztest:	Nádor-csatorna (Sárvíz) felső	Nádor-csatorna (Sárvíz)középső
Víztest kód:	AEP819	AEP820
Víztest kategória:	mestersége	mesterséges
Víztest típus neve:	6M Síkvidéki – kis esésű – meszes – közepes-finom mederanyagú – közepes vízgyűjtőjű	7L Síkvidéki – kis esésű – meszes – közepes-finom mederanyagú – nagy vízgyűjtőjű
Víztest hossza (km):	14,143	49,675
Időszakosság:	Állandó vízszállítású	Állandó vízszállítású

Felszín alatti víztestek:

Azonosító	Víztest neve	Víztest kód	Típus
AIQ623	Séd-Nádor-Sárvíz vízgyűjtő	sp.1.7.1	sekély porózus
AIQ556	Séd-Nádor vízgyűjtő	sh.1.2	sekély hegyvidéki

1.2.2 Hidrometeorológiai jellemzők

A terület legnagyobb hidrológiai kockázatát a nagy intenzitású záporok jelentik.

A város területe síkvidék, a sárvíz mocsaras és abból kiemelkedő területén alakult ki a mai város. A városban évek óta megoldatlan, visszatérő és jelentős problémát okoz a megálló csapadékvíz. A földrajzi fekvésből fakadó egyik jelentős problémát a csapadékvíz okozza, mert a település növekedése során kiépített csapadékvíz-elvezető rendszer, azaz a meglévő elvezető rendszer nem teljeskörűen került kiépítésre - bizonyos utcákban máig nincs csapadékvíz-elvezető árok, valamint az egyes területeken mély-pontok alakultak ki, ahol a csapadékvíz a lefolyás idején elárasztást, belvívveszélyt okoz, veszélyezteti az épületek állékonyságát. Azaz a településen évtizedek óta jelentős probléma a csapadékvíz-elvezetés. Az utcai vízelvezető árkok nem egységes koncepció alapján készültek, így azok keresztmetszete, az egyes kapubejárók alatti áttereszek kialakítása nem megfelelő.

A jelenlegi meglévő füvesített földárok rendszer már csak kis hatással tud működni. A legtöbb helyen az ingatlanok kapubejárói alatt nem megfelelő keresztmetszetű áttereszek találhatóak. Az árkok nagy része nem burkolt, így gyorsan feliszapolódik, feltöltődik. Néhány helyen a keresztező utak alatti áttereszek is szűk keresztmetszetűek.

A sárbogárdi városrészben, az utóbbi évtizedben több jelentős elöntés is volt, a belvív miatt több tíz épület dőlt össze vagy vált lakhatatlanná. Legutóbb 2010. év során volt vis maior helyzet a környéken a Kinizsi és Nagy Lajos utcában. A fő problémát az okozta, hogy a nagy mennyiségű csapadékot nem tudta kellő időben az árokhálózat elvezetni a hálózat és a kapubejárók alatti áttereszek nem megfelelő keresztmetszete miatt. Vis maior helyzet ugyan nem, de 2013-ban és 2015-ben is volt jelentősebb elöntés a településen, ekkor önkormányzati védekezésre volt szükség.

A felszín alatti vízbázist veszélyeztetik az elégtelen csapadékvíz elvezetéséből adódóan a talajon keresztül beszivárgó szennyező anyagok. Az árokrendszer nem tudja kellő sebességgel elvezetni a csapadékvizet, az árokban pang a víz, amely poshad, bűdösödik, megjelennek a kórokozók. Mindez nem illik bele egy 21. századi városképbe sem környezetileg, sem egészségügyileg, sem esztétikailag.

Csapadékintenzitási adatok:

A csapadékintenzitási adatok ismertetésénél a Sárbogárd város területén található, az Országos Meteorológiai Szolgálat 38 számú mérőállomásának adatait vettük figyelembe.

Intenzitás (mm/h)	10 perces	20 perces	30 perces	60 perces
<i>1 éves, 100%-os</i>	44,01	30,97	22,29	12,50
<i>2 éves, 50%-os</i>	68,13	49,42	37,89	21,69
<i>4 éves, 25%-os</i>	85,22	62,49	48,95	28,19
<i>5 éves, 20%-os</i>	90,16	66,26	52,14	30,07
<i>10 éves, 10%-os</i>	104,74	77,41	61,57	35,63
<i>20 éves, 5%-os</i>	118,73	88,11	70,62	40,95
<i>50 éves, 2%-os</i>	136,84	101,96	82,33	47,84
<i>100 éves, 1%-os</i>	150,41	112,34	91,11	53,01

1. táblázat: Mértékadó intenzitás értékek

Csapadék mennyiség sokéves havi átlaga:

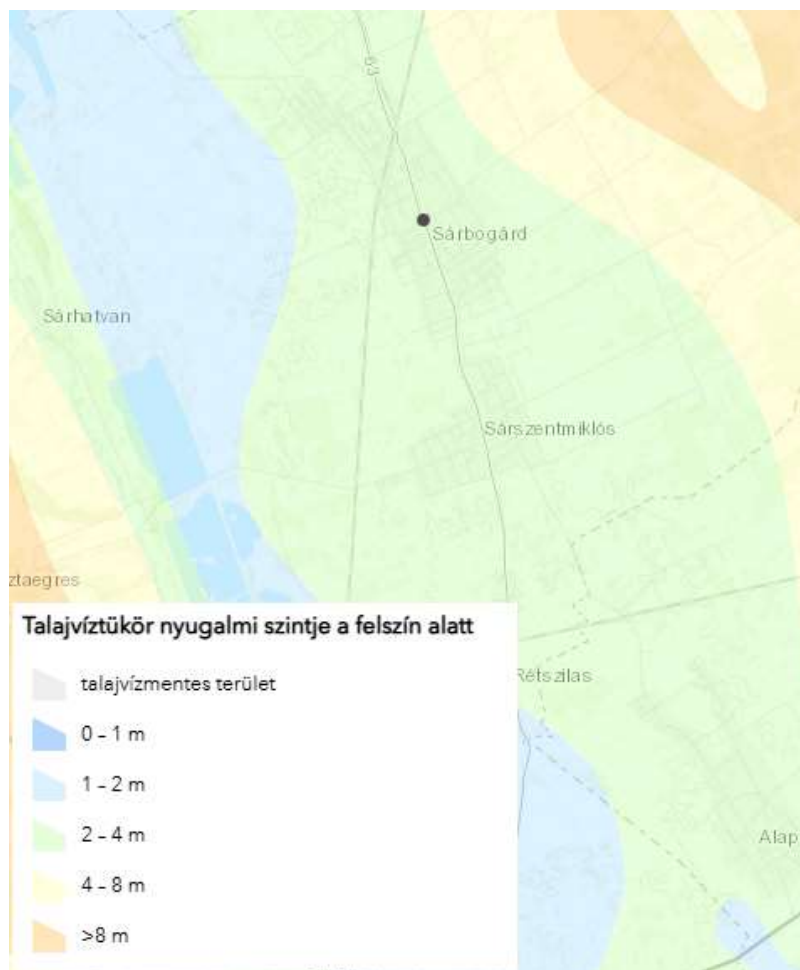
Hónap	Havi átlagos csapadék mennyiség (mm)
Január	31,1
Február	31,2
Március	29,9
Május	36,4
Június	66,2
Július	59,6
Augusztus	52,5
Szeptember	44,6
Október	35,8
November	41,0
December	41,0

2. táblázat: Havi átlagos csapadék mennyiség

1.2.3 A települést érintő vízfolyások értékelő jellemzése

Megnevezés	Érintett hossz (m)	Átlagos esés (%)	Átl. vízszállítás (m³/s)	Átereszt (db)
Töbörzsöki árok	3200	1,3	1,4	7
Keleti árok	3200	2,9	0,8	13
63 sz. út csatorna	2900	3,1	0,4	zárt
Délkeleti árok	2050	2,9	0,5	9
Útmenti árok	3100	2,2	0,9	5
Tüzér utcai árok	1540	3,1	1,2	7
Tinódi árok	1325	3,1	1,2	7

Szőlők alatti árok	800	8,7	1,1	3
Rétszilasi árok	5300	1,7	0,7	6

Talajvíztükör nyugalmi szintje a felszín alatt

1.2.4 A lefolyást befolyásoló emberi beavatkozások áttekintése

Sárbogárd Város Önkormányzata a KDOP-4.1.1/E-11-2011-0018 azonosító számú, Sárbogárd Város központi területeinek vízrendezésére, csapadékvíz-elvezető rendszerének fejlesztése című sikeres pályázata keretében 2012. évben pályázati támogatásban részesült. A fejlesztés keretében a városközponti területek vízrendezése, csapadékvíz-elvezető rendszerének felújítása valósult meg. Sárbogárd Város Önkormányzata már évekkkel ezelőtt elkészítette a város egészére vonatkozó vízrendezési terveket. A Sárbogárd város teljes területének vízrendezése több milliárd forintba kerülne. A TOP-2.1.3-15 kódszámú, Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések című pályázati felhívás keretében lehetőség nyílt folytatni a már megkezdett vízrendezést, de nem sikerül teljeskörűen megvalósítani, csak a legszükségesebbeket.

Sárbogárd, a Sárbogárdi járás részeként, szerepel a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet 2. sz. mellékletében, mint komplex programmal fejlesztendő járás.

A város sárbogárdi településrészének vízkár-elhárítási szempontból leginkább veszélyeztetett területei az Ady és a Tinódy utca által határolt mély fekvésű területek, illetve a település azon részei, ahol eddig egyáltalán nem volt kiépítve a csapadékvíz-elvezetés. A fejlesztéssel érintett utcák Sárbogárd központi városrészében, a település főutcájától nyugatra eső területen találhatók.

TOP-2.1.3-15-FE1 - Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések projekt keretében Sárbogárd központi területeinek, vízkár veszélyeztetettség szempontjából legkritikusabb részein a csapadékvíz elvezetésének rendezése történt, annak érdekében, hogy a csapadékvíz-elvezető rendszer bővítésével egészségesebb, élhetőbb élettér alakuljon ki, melyben a természeti és épített környezet nincs kitéve újabb vízkárok okozta rongálódásnak. A projekt konkrét célja: Sárbogárd központi területén a belvízvédelmi szempontból legkritikusabb területek Tinódy utca környékének (Sárbogárd központi városrész nyugat-délnyugati része), a település legmélyebben fekvő, illetve jelenleg csapadékvíz-elvezető árokkal nem rendelkező utcáiban csapadékvíz-elvezető rendszer kialakítása, illetve a meglévő szakaszok felújítása volt.

A kivitelezés keretében az alábbi tevékenységek valósultak meg:

- 1) Kinizsi utca (ST15-8, ST15-0). a Kinizsi utcában jelenleg semmilyen csapadékvíz-elvezető nincs. A vízjogi létesítési engedélyes tervek szerint az utca szűk keresztmetszete miatt zárt folyóka készül az utca teljes hosszában a Tinódy út mentén található nyílt csapadékvíz-elvezető árokba kikötve.
- 2) Vágóhíd utca (ST15-7, ST15-7A, ST15-6, ST15-6A): a Vágóhíd utcában nyílt füvesített földárkos csapadékvíz-elvezetés található. Az utca csapadékvizei a Vágóhíd - Tinódy u. közötti SSZO-1B földárkokba folynak. Az engedélyes tervek szerint megfelelő lejtésű 40/40/50 mederelem burkolatot kell kialakítani az árokszakaszokon, és át kell építeni a nem megfelelő szintű és keresztmetszetű áttereszeket a kapubejárók alatt.
- 3) Vágóhíd - Tinódy u. közötti SSZO-1B földárkok. Ezen árok a Vágóhíd utca felől érkező csapadékvizeket vezeti le az SSZO-1CS nevű zárt csatorna irányába. A fejlesztés során a jelenlegi földmedrű árok jó karba helyezését kell elvégezni a felesleges föld és lerakódott iszap kiszedésével.
- 4) SSZO-1/A és SSZ 0-1 CS földárkok: a Vágóhíd utca felől érkező csapadékvizeket vezeti le az SSZO-1B földárkon keresztül. A fejlesztés során a jelenlegi földmedrű árok jó karba helyezését kell elvégezni a felesleges föld és lerakódott iszap kiszedésével. A zárt SSZO-1CS DN600b jelű zárt csatorna állapota megfelelő.
- 5) Tinódy út ST15-0: a Tinódy út keleti oldalán található árok a Kinizsi utcától vezeti a csapadékvizeket a Radnóti út északi oldalán található meglévő „u” szelvényű betonárkokba. A felújítás során szükséges a jelenlegi földmedrű árok megfelelő lejtésű kialakítása, a mederelem 40/40/50 méretű mederelem burkolattal történő kiépítése, valamint a kapubejárók alatti nem megfelelő méretű áttereszek kiváltása és szintbe helyezése. Ezen szakaszon át kell építeni a

Radnóti utcai, a Berzsenyi utcai közútsatlakozás alatti átereszeket is nagyobb méretűre (60 cm). Valamint ki kell építeni a Vágóhíd utcai közútsatlakozás alatti 60 cm méretű átéraszt.

6) Berzsenyi utca 2617/29 hrsz (ST15-4, ST15-3, ST15-2-1, ST15-2-2): a Berzsenyi utca csapadékvizei közvetve, illetve közvetlenül a Tinódy úti csapadékvíz-elvezető árokba csatlakoznak. A fejlesztés során szükséges a rossz keresztmetszetű átéraszek kicserélése és a földmedrű árokszszakaszok megfelelő lejtéssel és 40/40/50 mederelem burkolattal történő kiépítése.

7) Radnóti utca, 2606 hrsz (ST15-1, ST15-2, ST14-1, ST14-2): Radnóti utca vezeti le a Berzsenyi utca csapadékvizeinek is kb. 65%-át a Tinódy utcai meglévő „u” szelvényű beton árokba. A felújítás során a földmedrű árokhálózatot megfelelő lejtéssel kell kiépíteni 40/40/50 mederelem burkolattal és megfelelő keresztmetszetű átéraszekkel. Az ST14-1-1 szakasz állapota megfelelő.

8) Posta utca 2476 hrsz (ST8-2): a Posta utca csapadékvizei a 2012. év során megvalósított Tinódy utcai mederelem burkolatú árokba folynak tovább. A meglévő árokszszakasz lejtése nem megfelelő, az átéraszek keresztmetszete kicsi, ezért a felújítás során megfelelő lejtéssel kell az árkot átépíteni 40/40/50 mederelem burkolattal és megfelelő keresztmetszetű átéraszek elhelyezésével és a kapubejárók visszaépítésével.

9) Kereszt utca (ST1-3): a vízjogi engedélyes tervek alapján a Kereszt utca 24. – 52. számú ingatlanok kertvégén 40/40/50 mederelem burkolattal kell ellátni a jelenlegi föld medrű árkot. Az ST1-3 jelű árokszszakasz a Kereszt utca 5/a. és 9. között nyílt árokként halad, melyet 40/40/50 mederelem burkolattal és megfelelő keresztmetszetű átéraszekkel kell kiépíteni. A Kereszt utca csapadékvizei is a Tinódy út menti meglévő csapadékvíz-elvezető árokba folynak el a Bethlen

Rétszilasi-tavak:

A természetvédelmi terület Fejér vármegyében, a Sárrét déli részén, illetve a Dél-Mezőföld északi peremén helyezkedik el az ún. Rétszilasi süllyedékben. Fő határvonalait a térség két csatornája, a Malom- és a Nádor-csatorna adják. A két vízfolyás szolgáltatja egyben a több mint 600 hektárnyi vizes élőhely együttes vízpótlását is.

Védetté nyilvánító határozat száma: 25/1996. (X. 9.) KTM rendelet

Törzskönyvi száma: /TT/96

Elhelyezkedése: Duna-Ipoly Nemzeti Park

Érintett község határok: Pusztaegres, Sáregres, Sárbogárd

Terület: 14,94 km²

Alapítás éve: 1996

Sárbogárd területén és vízgyűjtőjén árvízcsökkentő tározási lehetőség nincs.

A károk megelőzése érdekében végzett tevékenységek:

A közcélú vízfolyásokat, mint befogadókat ki kell tisztítani, jókarba kell helyezni, hogy képes legyen az utcai árokhálózat és csapadékvíz-elvezető rendszerből érkező vizek gyors és duzzasztás nélküli elvezetésére.

A közcélú vízfolyások felújítása vízügyi feladat, kezelő a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság.

Külterületen néhol meliorációs árokhálózat épült.

A veszélyeztetett településrészek vízvezetésére árok és útárokrendszer épült.

1.3 A település vízkárak általi veszélyeztettségének meghatározása

1.3.1. Jellemző vízkár jelenségek, hidrometeorológiai és hidrológiai kockázatok

A régió egészéről elmondható, hogy a vízkár-veszélyeztetettsége magas. A káresemények szempontjából döntő jelentőséggel bírnak a területre lehulló nagy intenzitású, heves záporok, tartós, hosszú ideig tartó csapadéktevékenységek. A nem megfelelő csapadékvíz-elvezetés jelentősen szennyezi a felszíni és a felszín alatti vizeket is. A belterületi csapadékvíz rendezett elvezetése csökkenti a talajvízszennyezést, és a vízfolyásokba bemosódó szennyezőanyag mennyiségét. Sárbogárd csapadékvizeit a Nádor csatorna vezeti le, amely országos kezelésben van. Ebbe a csatornába folyik minden, a Sárbogárd központi városrészéből kivezető árok csapadékvize.

A helyi vízkár fogalmán belül veszélyhelyzet alakulhat ki a valamely belterületi árkon levonuló árhullámmal összefüggésben, amely jellemzően a helyben lehulló, de megfelelő elvezetés hiányában elöntést okozó csapadékvízzel párosulhat.

Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv vonatkozásai

A vízgyűjtő-gazdálkodási terv (VGT) az ország egész területére, ezen belül a Duna közvetlen, a Tisza, a Dráva, valamint a Balaton részvízgyűjtőre, továbbá ezeken belül összesen negyvenkét vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységre készült el. A VKI végrehajtásának első lépéseként Magyarország első vízgyűjtő-gazdálkodási terve (VGT1) 2010 áprilisában készült el. A VKI előírásai szerint a vízgyűjtő-gazdálkodási terveket 6 évente felül kell vizsgálni. 2015. év végére készült el a VGT1 első korszerűsített, felülvizsgált változata, a VGT2, majd 2021 végére a VGT3, amely vizeink terheléseit, állapotértékelését, a jó állapot eléréséhez szükséges előrehaladást foglalja össze, a környezeti célkitűzéseket és ezek alapján a 2021-2027 közötti időszakra vonatkozó intézkedési programot határozza meg.

Nagyvízi Mederkezelési Terv vonatkozásai

A nagyvízi mederkezelési terv készítésének szabályozását a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet (NMT rendelet) tartalmazza.

A település vonatkozásában releváns mederkezelési terv a 04.NMT.02.

Árvízi Kockázatkezelési Terv vonatkozásai

Az Európai Parlament és a Tanács 2007/60/EK Irányelve az árvíz-kockázatok értékelésének és kezelésének témakörét az országok számára egységesen és kötelező jelleggel szabályozza. A végrehajtás nemzeti feladatait Magyarországon a 178/2010 Korm. sz. rendelet tartalmazza. A szabályozás előírja, hogy a tagállamoknak előzetes kockázatbecslést, árvízi veszély- és kockázati térképeket, továbbá az árvíz-kockázat kezelésére, csökkentésére hozandó intézkedéseket kell kidolgozni.

Magyarország Árvízi Országos Kockázatkezelési Tervét a közigazgatási egyeztetést követően a Kormány 2016. március 25-én fogadta el. A Terv a 14. sz. Hivatalos Értesítőben (2016. április 7.) jelent meg.

A 2021. évben felülvizsgált tervet a kormány a Magyarország 2021. évi árvíz-kockázat-kezelési tervéről kiadott 1480/2022. (X. 13.) Korm. határozattal fogadta el.

Sárbogárd település vonatkozásában nem releváns.

1.3.1.1 Árvíz estén

Sárbogárd település árvízveszélynek nincs kitéve.

1.3.1.2 Belvíz estén

Előidéző ok: nagyobb intenzitású záporok. Sárbogárd településre a magas talajvízszint jellemző, amely gyorsítja a belvíz képződést.

Sárbogárd település a 04.2.05. sz. Cece-Ósi belvízvédelmi szakasz határán fekszik.

A védelmi szakasz területe 246 km², amelyhez 2661 km² külvízgyűjtő tartozik. Fő befogadó belvízcsatornája a Nádor-csatorna a 39+539–110+062 km szelvények között. Nyugaton a Sárszentmihály–Cece közötti közút, keleten a Székesfehérvártól Cecéig húzódó magaslatok, északon a 8. számú főközlekedési út töltése, valamint a Csór és Várpalota között húzódó magaslatok, északnyugaton a Sárszentmihály és Várpalota közötti magaslatok, délen pedig a Cece–Simontornya közötti magaslatok határolják. A védelmi szakasz öblözetekre nem tagozódik. A szakasz mentén kiépített szivattyúállás a Nádor-csatorna 62+278 km szelvényében bal parton lévő Körtvélyesi-árok torkolatánál van. A szakaszon belvíztározásra alkalmas területek Csór–Sárkeszi–Sárszentmihály térségében vannak az egykori felületi öntözőtelepek helyén. A védelmi szakaszon 6 db duzzasztóműtárgy található. A duzzasztók elsődleges funkciója a mezőgazdasági vízszolgáltatás biztosítása, emellett a műtárgyak üzemeltetésével szabályozni lehet a belvizek levonulását, csökkentve a Szekszárd–Simontornyai belvízvédelmi szakasz vízterhelését.

Általánosságban megállapítható, hogy a csapadék egy része beszívárog a talajba, egy része lefolyik az árokrendszeren, a maradék ideiglenesen tározódik a lefolyástalan területeken, több órás ill. több napos elöntéseket okozva. Amennyiben az ideiglenes tározóterek megtelnek, akkor a víz az utcákon és kerteken át folyik tovább.

1.3.1.3 Helyi vízkár esetén (kisvízfolyások / tavak árvizei)

A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet 1.§ 4. pontja szerint a helyi vízkárelhárítás az árvíz-, belvízvédekezés céljából kiépített védőművek hiányában a fellépő káros vizek elleni védekezés, továbbá az elöntések folytán a területen szétterült vizeknek a vízfolyásokba, csatornába vezetése.

Helyi vízkár kialakulhat sík- és dombvidéki területen is, a vízkárjelenségek ellen alkalmazható védekezési módok ennek függvényében eltérnek egymástól. A helyi vízkárjelenségek kiváltó oka leggyakrabban a hirtelen bekövetkező, nagy mennyiségű csapadék hullása. Sárbogárd területe jellemzően síkvidéki terület.

A síkvidéki vízkárjelenségek oka, hogy a kis esésű területekről lassan folyik le a víz, hiányoznak az elvezető árkok és a csatornák. Ilyenkor a talaj felső rétege csapadékkal telítődik, és kialakulnak a kisebb vízfoltok, melyek aztán egybefüggő elöntési területet képezhetnek.

Síkvidéki vízkár eseményeknél többnyire a vízkormányzást szokták alkalmazni (nagyobb kiterjedésű kisebb mélységű belvizeknél), mely tulajdonképpen a víz célzott irányítását jelenti az árkok és belvízcsatornák között, valamint a víz visszatartását és a tovább vezetését kordinálja. A gyors levonulás érdekében – szükség esetén – szivattyúzás is alkalmazható.

A legjobb védekezési mód a megelőzés.

1.3.2 Település veszélyeztetettségi alapon történő besorolása, szabályozási környezet

A települések ár-és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003 (XII.9.) KvVM-BM együttes rendelet Sárbogárd települést nem tartalmazza.

1.4 Védőművek és védekezési lehetőségek

Sárbogárd településen vízkárelhárítási védőművek nem találhatóak.

1.4.1 Árvízi védőművek, védekezési helyek, lehetőségek

A helyi viszonyok miatt konkrét árvízi veszélyeztetettségről és védekezésről nem beszélhetünk.

1.4.2 Belvízi védőművek, védekezési helyek, lehetőségek

Csapadékosabb időjárás esetén a település kül- és belterületén egyaránt magas a belvízzel elöntött területek nagysága. Ezek az időszakok a hazai időjárásnak megfelelően jellemzően az év elején és tavasszal fordulnak elő. Ebben az időszakban azonban vizet lakossági öntözésre sem lehet felhasználni - nincs összhangban a vegetációs időszakkal -, így a házi tárolás is korlátozott. Továbbá sajnos a településen egyre kevesebben foglalkoznak kertműveléssel, így sok lakóingatlanál, a tulajdonos szempontjából nincs jelentősége a házi ciszternák kialakításának. A nagyobb méretű, több ingatlant, esetleg utcát kiszolgáló megfelelő víztározók kialakításának is feltétele a csapadékvíz-elvezető hálózat rendbetétele, korszerűsítése, hogy a nem tárolható csapadékvíz elvezetése is megoldott legyen. Ennek másik gátja a kialakult utcahálózat és településszerkezet.

A város sárbogárdi településrészének vízkár-elhárítási szempontból leginkább veszélyeztetett területei az Ady és a Tinódy utca által határolt mély fekvésű területek, illetve a település azon részei, ahol eddig egyáltalán nem volt kiépítve a csapadékvíz-elvezetés. A fejlesztéssel érintett utcák Sárbogárd központi városrészében, a település főutcájától nyugatra eső területen található. Csapadékvíz elvezető árokrendszer kialakítása, illetve a meglévő szakaszok bővítése szükséges.

1.4.3 Helyi vízkár elleni védművek, védekezési helyek, lehetőségek (kisvízfolyások / tavak árvizei)

A helyi vízkárok elleni védekezés lényegesen sokrétűbb és sok település esetében kiépített záportározók, megfelelő elvezető rendszer hiányában nehezebben tervezhetők. A tényleges kárelhárítási/megelőzési munkák elvégzésére kevesebb idő áll rendelkezésre, mint a folyókon levonuló árhullámok esetében, a káresemény bekövetkezte előtt a kiváltó okok összetettsége (domborzat, lehulló nagycsapadék, elvezető rendszer, beépítettség depóniák állapota) miatt.

Nem releváns.

1.4.4 Egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség elleni védekezési helyek, lehetőségek

A legfontosabb prioritás a prevenció, mivel ideiglenes védvonalak kiépítésére gyakorlatilag nincs idő vagy csak lokálisan van rá lehetőség. Eredményes védekezési munkát folytatni idő hiányában csak akkor lehet, ha a kiadott nagycsapadéokra való figyelmeztetést követően a védelemvezető (polgármester) azonnal elrendeli a készenléti szolgálatot és a beavatkozásokhoz szükséges legfontosabb védelmi anyagokkal (homokzsák, homok, világító eszközök - elemlámpa, vonalvilágítás, szivattyúk stb.) rendelkezik vagy hozzáfér a település.

Nem releváns.

2 Védelmi fokozatok elrendelésének szabályai és feladatai

2.1 Az elrendelés előzményei, információk

Az elrendelési fokozatokat a vonatkozó jogszabályi környezet és a helyi viszonyok alapján kell tervezni. Az elrendelésről a helyi védelemvezető, azaz a polgármester felelősen dönt a rendelkezésre álló információk alapján.

A megfelelő időben történő elrendelés érdekében folyamatosan figyelni kell a meteorológiai előrejelzéseket, a kialakult „árhullámok” esetében a jellemző és meghatározó vízmérce vízállásokat, az egyes folyószakaszok mentén kialakuló elöntés viszonyokat (különös tekintettel a nyílt ártéri szakaszokon, települési körtöltések esetén). Folyamatosan kapcsolatot kell tartani a vízkárelhárításhoz segítséget nyújtó szervekkel a kialakult és várható árvízi helyzettel kapcsolatban (VIZIG ügyelet).

A település vízkár-elhárítási készültégének elrendelésében jó támpont a mértékadó vízmérce alapján a VIZIG kezelésű árvízvédelmi szakaszokra elrendelt I., II., III. fokú árvízvédelmi készültségi szintek folyamatos figyelemmel kísérése. Belvíz, helyi vízkár és folyók árvizeinek összeesésének valószínűségét vizsgálni kell.

A helyi vízkárelhárítás feladatait - így a védekezési fokozatok elrendelését is - a szomszédos önkormányzatokkal, a területileg illetékes vízügyi igazgatósággal (KDVIZIG), katasztrófavédelem egységeivel és vízgazdálkodási társulattal rendszeresen kapcsolatot tartva és egyeztetve kell elvégezni. A gyakorlatban az elrendelés fokozata a III. fok, mivel a káresemény bekövetkezésének elhárítása általában gyors/azonnal beavatkozásokat igényel.

A települési vízkárelhárításról mindenképpen naplót kell vezetni, rögzíteni kell benne a készenlét elrendelésének időpontját, a végzett munkákat és azok részletes leírását. A védekezési napló hiteles elszámolási dokumentum. A készülségi fokozat elrendelését, majd annak módosításait, illetve megszüntetését a be kell jelenteni a megfelelő intézményeknek (pl. VIZIG műszaki ügyelete)

Az Országos Meteorológiai Szolgálat honlapján folyamatosan megtekinthetőek az időjárási előrejelzések. Fontos megemlíteni, hogy tájékozódni kizárólag hiteles forrásokból célszerű, hiszen így hozhatóak meg a védekezés érdekében fontos döntések.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat előrejelzéseinek elérhetőségei:

Honlap: <https://www.met.hu/>
Előrejelzések: <https://www.met.hu/idojaras/elorejelzes/>
Veszélyjelzés: <https://www.met.hu/idojaras/veszelyjelzes/>

A helyi vízkárelhárítás feladatait - így a védekezési fokozatok elrendelését is – a területileg illetékes Közép- dunántúli Vízügyi Igazgatósággal (KDTVIZIG), a szomszédos önkormányzatokkal, és a Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság egységével kapcsolatot tartva és egyeztetve kell elvégezni

A Közép- dunántúli Vízügyi Igazgatóság elérhetőségei:

Honlap: <https://www.kdtvizig.hu/>

Ár-és belvízvédelmi ügyelet:

Telefonszám: +36 22 514-018
Mobil: +36 20 235 8858

Vízminőségi kárelhárítási ügyelet:

Mobil: +36 20 266 3333

E-mail cím: ugyelet@kdtvizig.hu

Illetékes szakaszmérnökség: Fejér Vármegyei Szakaszmérnökség

Cím: 8000 Székesfehérvár, Balatoni út 6.

Telefon: +36 22 315-370, +36 22 514-000, +36 20 474-1368,
+36 20 474-1348, +36 20 474-1328

E-mail cím: szekesfehervar@kdtvizig.hu

2.2 Védekezési fokozatok

A védekezési fokozatok kialakítására az érvényben lévő jogszabályok, az 1.3 fejezet tapasztalatai alapján megismert a települési jellegzetességek és műszaki paraméterek alapján teszünk javaslatot.

Általánosságban a védekezés fokozatai:

- I. fok: felkészülés, irányítás szervezése
- II. fok: kisebb beavatkozások ellátása
- III. fok: intenzív védekezés végrehajtása

2.2.1 Védekezési fokozat árvízvédekezés esetén

I. fok:

- felsőbb szakaszokon, kapcsolódó vízfolyásokon előrejelzett vízszint értékhez kell rendelni.

II. fok:

- Vízszint értékhez rendelés kiépített védmű esetén.
- Ideiglenes védmű kiépítési időigényének figyelembe vétele.

III. fok:

- Vízszint értékhez rendelés kiépített védmű esetén.
- Beavatkozások szükségessége és időigénye alapján.

Helyreállítás III. fok:

- A mederben, depónián, önkormányzati védművön vagy egyéb műtárgyon szükséges helyreállítási munkákra vonatkozóan, a munkák befejezéséig, az eredeti védképesség helyreállításáig

2.2.1.1 Védettségi fokozatok folyók árvizei esetén

A védekezés aktuális fokozatát általában akkor kell elrendelni, amikor a vízállás a meghatározó (elrendelő) vízmércén elérte az adott fokozatra megállapított értéket, és további áradás várható. Az elrendelt készütségi fokozatot célszerűen akkor lehet megszüntetni, amikor a vízállás a meghatározó vízmércén az adott fokozatra megállapított érték alá csökkent és további apadás várható, illetve a készütség elrendelésének oka megszűnt.

A települési viszonyokra támpontot adhat közelben elhelyezkedő állami vízmérce és azon történt leolvasás értéke. A településre jellemző vízállásváltozást indokolt esetben megfelelő helyre telepített, önkormányzati ideiglenes vízmércén kell nyomon követni. A vízmércét olyan helyre kell telepíteni, ahol a veszélyt jelentő fokozat esetén a víz eléri, ugyanakkor jól megközelíthető és leolvasható. A folyamatos észlelés révén lehet megállapítani a víz áradó vagy apadó jellegét és mértékét a település közvetlen közelében. A település esetében geodéziai bemérés és helyismeret alapján kell az önkormányzati vízmérce javasolt helyét megjelölni.

2.2.1.2 Védekezési fokozatok középső és alsó kisvízfolyás-szakaszok árvizei esetén

A vízkárelhárítás feladatait így a védekezési fokozatok elrendelését különösen a vízfolyások középső és alsó szakaszon a szomszédos önkormányzatokkal, a területileg illetékes vízügyi igazgatósággal, polgárvédelmi kirendeltséggel és vízgazdálkodási társulattal rendszeresen kapcsolatot tartva és egyeztetve kell elvégezni. Vizsgálni kell a mellékvízfolyások és befogadó folyók árvizeinek összeesésének valószínűségét.

2.2.2 Belvíz esetén

I. fok:

- Környező térrészekben telített talaj, magas talajvíz viszonyok, levezető rendszer telítettsége, meteorológiai előjelzések figyelembevételével.

II. fok:

- Felszíni vízborítottság, levezető rendszer telítettsége.
- Olyan állapotok, melyeknél már beavatkozás szükséges.

III. fok:

- Felszíni vízborítottság, mely már értékeket veszélyeztet.
- Levezető rendszer nagy fokú terhelése.
- Olyan állapotok, melyeknél már intenzív műszaki.
- beavatkozások szükségesek.

Helyreállítás III. fok:

- A mederben, depónián, önkormányzati védművön vagy egyéb műtárgyon szükséges helyreállítási munkákra vonatkozóan, a munkák befejezéséig, az eredeti védképesség helyreállításáig

Belvízi elrendelés esetén célszerű a fokozat elrendeléseket a település belvív-, csapadékvíz elvezető hálózatának telítettségéhez rendelni, vagy a szivattyúzási igény jelentkezéséhez/fokozódásához, továbbá egyes mélyfekvésű település-részekben elöntések keletkezéséhez/kiterjedéséhez kötni. Vizsgálandó, hogy adott szituációban további kedvezőtlen elöntési helyzet várható-e meteorológiai előrejelzés alapján.

A 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvízvédekezésről szóló jogszabály 19.§ alatt ismertetett állami fokozat elrendelési kritériumai belvív esetén megfelelő módon adaptálhatóak településekre is a helyi viszonyok értékelésével.

A belvízvédekezésről vezetett naplóban rögzíteni kell a levezető rendszerek működését és a vízzel borított területek (becsült) kiterjedésének változásait, aktuális értékét, továbbá lehetőség szerint a szivattyúzott mennyiséget és működtetett gépkapacitást, átemelt víz befogadó medrének megnevezését.

2.2.3 Helyi vízkár-elhárítás esetén (kisvízfolyások / tavak árvizei)

I. fok:

- Meteorológiai / hidrológiai riasztások, előrejelzések

II. fok:

- Bekövetkezett meteorológiai / hidrológiai esemény

III. fok:

- Mederből kilépő vízállapotok, felszíni elöntések alakulnak ki
- Intenzív beavatkozás vagy mentés szükséges

Helyreállítás III. fok:

- A mederben, depónián, önkormányzati védművön vagy egyéb műtárgyon szükséges helyreállítási munkákra vonatkozóan, a munkák befejezéséig, az eredeti védképesség helyreállításáig

A helyi vízkárok elleni védekezés lényegesen sokrétűbb és sok település esetében kiépített záportározók, megfelelő elvezető rendszer hiányában nehezebben tervezhetők. A káresemény bekövetkezése előtt a kiváltó okok összetettsége (domborzat, lehulló nagycsapadék, elvezető rendszer, beépítettség depóniák állapota) miatt a tényleges kárelhárítási/megelőzési munkák elvégzésére kevesebb idő áll rendelkezésre, mint a folyókon, vízfolyások alsó szakaszán levonuló árhullámok esetében.

Ideiglenes védvonalak kiépítésére gyakorlatilag nincs idő vagy csak lokálisan van rá lehetőség, ezért itt a legfontosabb prioritás a prevenció. Eredményes védekezési munkát folytatni idő hiányában csak akkor lehet, ha a kiadott nagycsapadékra való figyelmeztetést követően a védelemvezető azonnal elrendeli a készenléti szolgálatot és a beavatkozásokhoz szükséges legfontosabb védelmi anyagokkal (homokzsák, homok, világító eszközök - fáklya, elemlámpa, vonalvilágítás- szivattyúk stb.) rendelkezik vagy hozzáfér a település. Segítségnyújtás és beavatkozás jellemzően már csak a kármérsékléshez vehető eredményesen igénybe.

A „helyi vízkár” fogalmán belül veszélyhelyzet alakulhat ki a valamely kis vízgyűjtőjű kisvízfolyáson levonuló árhullámmal összefüggésben, amely jellemzően a helyben lehulló, de megfelelő elvezetés hiányában elöntést okozó csapadékvízzel párosulhat.

2.2.4 Egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség esetén

3 Az önkormányzati védelmi szervezet feladatai

Védelemvezetés

Védelemvezető:

A helyi vízkárelhárítási védekezés során a védelmi beavatkozások felelős irányítója és döntéshozója a település polgármestere. A védelemvezető köteles megkezdeni a tényleges védekezést, amint ennek szükségessége felmerül.

Név: Dr. Sükösd Tamás polgármester
Ügyeleti cím: 7000 Sárbogárd, Hősök tere 2.
Telefon: +36 (25) 520-260, +36 (25) 520-260
E-mail: pmhivatal@sarbogard.hu

Feladatai:

- A helyi vízkárelhárítás műszaki feladatait a szomszédos önkormányzatokkal, a területileg illetékes Vízügyi Igazgatósággal és Vízgazdálkodási Társulattal rendszeres kapcsolatot tartva és egyeztetve kell ellátnia.
- Tájékoztatás a várható hidro-meteorológiai helyzetről.
- A védművek állapotának állandó megfigyelése és a káros jelenségek rögzítése.
- A település lakosságának tájékoztatása a kialakult helyzetről és a várható intézkedésekről.
- A védekezéshez szükséges munkaerő mozgósítása, anyag és felszerelés irányítása, utánpótlása.
- A védekezésben részt vevők munkájának irányítása, foglalkoztatása, ellátása, nyilvántartása.
- A vizek lehetséges legkevesebb kártétellel történő levezetéséhez szükséges valamennyi műszaki intézkedés elrendelése, végrehajtása és ellenőrzése.
- A jég okozta vízkárveszély elhárításával kapcsolatos feladatok megszervezése.
- A védekezési költségek elszámolásához szükséges adatok, különösen a védekezésnél dolgozók munkájának, a védekezéshez igénybe vett gépek, felszerelések és anyagok felhasználásának folyamatos nyilvántartatása.
- Ha a meglévő anyagok, eszközök és felszerelések a védekezés ellátásához nem elegendők, kiegészítésüket kérni a Vízügyi Igazgatóságtól.
- A lakók, továbbá a berendezések, felszerelések, vagyontárgyak elszállíttatása a veszélyeztetett épületekből és létesítményekből, és az erre a célra kijelölt épületekben való elhelyezése.
- Ha a védelemvezető helybeli szakemberrel nem tudja a műszaki irányítást ellátni, kérheti a Vízügyi Igazgatóságtól műszaki tanácsadó kirendelését a védekezés műszaki irányítására.

Az Önkormányzat székhelyén (Polgármesteri Hivatal) a védekezés idején műszaki ügyeletet kell tartani.

Szakaszvédelem vezető:

Közvetlenül a védelemvezető irányítása alá tartozik.

Pénzügyi Városgazdálkodási és Városfejlesztési Bizottság Elnöke:

Tóth Béla
Sárbogárd, Hősök tere 2.
Tel.: (25) 520-260

Feladatai:

A védelemvezető által meghatározott szakaszon vagy területen dolgozik. A védekezés helyi irányítói és felelős vezetője, aki a védekezés műszaki feladatait a védelmi szakasz beosztott és kinevezett dolgozók bevonásával szervezi és vezényli. A szakasz-védelemvezető közvetlenül a védelemvezetőnek van alárendelve. A védekezés alatt minden nap jelentést ad a település műszaki ügyeletének a végzett munkáról, felhasznált anyagokról, létszámról, gépekről, eseményekről.

Műszaki ügyelet:

Közvetlenül a védelemvezető irányítása alá tartozik.

Műszaki Osztály vezetője (Polgármesteri Hivatal):

Ábrahám Dóra
Sárbogárd, Hősök tere 2.
Tel.: (25) 520-200, 520-260

Feladatai:

A szakcsoportoktól napi jelentések összegyűjtése, Védekezési napló vezetése. A védekezéssel kapcsolatos tájékoztatók és helyzetjelentések összeállítása és továbbítása a Katasztrófavédelmi Igazgatóság helyi Polgárvédelmi vezetőjének, valamint a VIZIG Műszaki Ügyeletének. Gondoskodik az adattovábbításról.

Adminisztráció

Feladatai:

A napi jelentések alapján nyilvántartja a védekezésben résztvevő dolgozókat. Ellenőrzi a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályok betartását. A védekezési elszámolásokat begyűjti, ellenőrzi, és a kifizetésekről gondoskodik. Napi jelentést ad az ügyeletnek a védekezésben résztvevő irodai létszámról.

Logisztika

Feladatai:

Megszervezi a gépek, berendezések zavartalan üzemelését és hibaelhárítását. Gondoskodik a védekezéshez igényelt gépek, járművek, szivattyúk, gépkezelők, szerelők biztosításáról. Intézi a védekezéshez szükséges anyagok beszerzését és kiszállítását, nyilvántartja a felhasznált anyagokat, gépek üzemórát. Minden nap jelentést ad a település műszaki ügyeletének a felhasznált anyagokról, gépekről, igénybe vett létszám adatairól. Segíti a szakaszvédelem vezetők munkáját, kapcsolatot tart a többi szakaszcsoporthoz vezetőivel.

Szociális ellátás

Feladatai:

Az összesített napi jelentések és az Irodai szakaszcsoport nyilvántartásai alapján megszervezi a védekezésben résztvevők ellátását, ételmezését, munka és védőruházattal való ellátását. Intézi és szervezi a kitelepített lakosok és az érkező idegen beavatkozó erők elhelyezését, ellátását. Naponta a műszaki ügyeletnek jelentést kell adnia az elhelyezettek és az ellátottak létszámáról, a felhasznált anyagokról.

Egyéb együttműködő szervezetek

Közmunkásokat irányító köztisztviselő:

Haray Miklós
Sárbogárd, Hősök tere 2.
Tel.: (25) 520-260

Védekezésre együttműködő mozgósítható szervezetek:

Zöld Park Bogárd Kft.
Sárbogárd, Kölcsey Ferenc u. 11.
Tel.: (70) 318-1154

Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Dunaújvárosi Katasztrófavédelmi Kirendeltség Sárbogárd Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság

Fodor Zoltán tű. parancsnok
Sárbogárd, Tury M. u. 12.
Tel.: (25) 510-158

Vállalkozók:

Tehergépkocsik, mezőgazdasági gépek

Kovács Imre
Sárbogárd, Táncsics u. 33.
Tel.: (25) 461-577

Tehergépkocsik

Nagy Károly
Sárbogárd, Elődvezér u. 2.
Tel.: (25) 467-453

Mezőgazdasági gépek

Szönyegi György
Sárbogárd, Árpád út 72.
Tel.: (25) 46-593

Helyileg illetékes szervezetek:

Sárbogárd Rendőrkapitányság

Kovács Ferenc r. ezredes
7000 Sárbogárd, Árpád u. 73/c.

Tel.: (25) 460-046, (25) 460-116

Vízügyi szervezetektől igényelt segítség:

Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság

Székesfehérvár, Balatoni út 6.

Tel.: (22) 514-000, (22) 315-370, (22) 514-018

Fax: +36 (22) 313-275

4 Cselekvési program

A védekezés felelős vezetője a Polgármester, mint védelemvezető vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt személy (védelemvezető) aki a védekezést személyes felelősséggel irányítja és vezeti.

A védelemvezetőt munkájában a védelemvezető helyettes és szakcsoportok segítik. Minden a védekezés végrehajtását érintő lényeges intézkedés a védelemvezetőtől indul ki, illetve oda érkezik.

A védelemvezető a védekezés operatív irányítója, a döntések utasítások kiadója, a végrehajtás számonkérője, döntései szakmai megalapozására kérheti a területileg illetékes vízügyi igazgatóságtól műszaki segítségnyújtó kirendelését, és annak szakvéleményét.

A Vízügyi Igazgatóságtól az önkormányzati védekezéshez kirendelt műszaki irányító nem veszi át a Védelemvezető (polgármester) feladatát, felelősségét, de szakmai tudásával segít felelősségteljes, műszakilag megalapozott döntést hozni.

Az állami kezelésű belterületi vízfolyások mentén kiépített víztartó létesítményeken az Önkormányzat köteles védekezni, viszont a védekezés alatt a védművekben keletkező károkat és a védképességet a tulajdonos/fenntartónak kell helyreállítani.

A védekezési időszak feladatait képezik

- A védekezésre való felkészülés
- Az operatív védekezés
- A védekezés megszűnését követő intézkedések

4.1 A felkészülési időszak feladatai és preventív jellegű beavatkozások

- Tájékozódás a vízkár-elhárítási eseményt megelőző, azt kiváltó hidrometeorológiai és hidrológiai helyzetről
- A vízkár-elhárítási feladatok zavartalan ellátása érdekében a védekezést megelőző felkészülési időszakban el kell végezni a védelmi terv felülvizsgálatát és aktualizálását
- Az önkormányzati védelmi létesítmények, védelmi gépek, eszközök állapotának ellenőrzése, és a szükséges preventív jellegű beavatkozások elvégzése
- Töltések, vízvisszatartó depóniák, medrek, és beavatkozási helyek kaszálása a jelenségek megfigyelhetősége és a beavatkozások végrehajthatósága érdekében
- A medrekben a víz levezetését gátló akadályok eltávolítása

- A töltéskoronák, depóniák, valamint a beavatkozási helyeket és védvonalakat megközelítő utak járhatóságának biztosítása
- Műtárgyak felülvizsgálata, az elzáró szerkezetek üzemképességének biztosítása
- Védelmi eszközök- (világító eszközök, kéziszerszámok stb.), anyagok (homokzsák, homok, fólia stb.), gépek (szivattyúk, aggregátorok stb.) meglétének ellenőrzése
- Hírközlés és adattovábbítás módjának megszervezése
- Védelmi szervezet és a védekezésben részt vevők értesítése riasztása
- Vízyűjtőn elhelyezkedő ipari, mezőgazdasági és vízgazdálkodási létesítmények riasztási, értesítési, kárelhárítási terveinek áttekintése, kapcsolódó intézkedések megfogalmazása
-

4.1.2 Belvízvédekezés esetén

A közcélú vízfolyásokat, mint befogadókat ki kell tisztítani, a jókarbahelyezést el kell végezni, hogy képes legyen az utcai árokhálózat és csapadékvízvezető rendszerből érkező vizek gyors és duzzasztás nélküli elvezetésére. Az útarokrendszert ki kell tisztítani, különösen a feliszapolódott kapubejárókat és átereszeket. Szükség esetén a vízvezetésre ideiglenes árkokat kell kiépíteni, a veszélyeztetett épületek köré földgátat kell építeni, vizek levonulását akadályozó feliszapolódást, uszadékot el kell távolítani, a lefolyástalan területekről, pincékből a vizet ki kell szivattyúzni.

4.1.3 Helyi vízkár (kiszivfolyások/tavak árvizei) esetén

A közterületi árkok és átereszek rendszeres takarítását el kell végezni, különösen a magasan veszélyeztetett területeken (Tinódi-árok és Keleti-csatorna környéke). Hevesebb esőzések után a Dombóvár-Budapest vasútvonal alatti átereszeket szemrevételezni kell és a szükség esetén a vízszállítási kapacitásukat helyreállítani.

4.2 A védekezési időszak főbb feladatai

- Tájékozódás a kialakult és várható vízkár-elhárítási eseményekről, az előre jelzett tetőző vízszintekről és a várható elöntési helyzetekről
- Meg kell határozni a védekezés időelőnyét a folyó és/vagy a vízfolyás középső – alsó szakaszára
- A készségi fokozat elrendelése, figyelőszolgálat megszervezése
- A vízkár-elhárítási szervezet mozgósítása és kirendelése
- Szükség esetén műszaki és technikai segítségkérés
- Az érintett lakosság, az államigazgatási szervek és a gazdálkodó szervezetek tájékoztatása
- Védelmi napló vezetése, események dokumentálása és jelentések elkészítése
- A munkavégzés (különösen az éjszakai) feltételeinek biztosítása (ellátás, logisztika, üzemanyag, WC, oltások stb.)
- Baleset és munkavédelmi oktatás
- Védekezési beavatkozások végrehajtása, (vízkár-elhárítási tervben foglaltak alapján)

- Ha valószínűsíthető a beavatkozások esetleges sikertelensége a mentés-kiürítés megszervezése
- Fontos felhívni a védekezők figyelmét, hogy a szivattyúzás intenzitását, időtartamát szakember bevonásával szabad meghatározni! (Célszerű teljes mértékben kerülni a pincéből való szivattyúzást!)
- Felső vízfolyás szakaszon általában a csapadék/hóolvadás függvényében azonnal kialakulhatnak a beavatkozást igénylő vízkár események, éppen ezért itt a legfontosabb prioritás a prevenció

4.2.3 Operatív kárelhárítás helyi vízkár (kis vízfolyások/tavak árvizei) esetén

Heves esőzések után helyben a lefolyástalan területek okoznak gondot a sűrűbben beépített településrészek esetén. Ezeken a helyeken a korábbi gyakorlatnak megfelelően az elöntési területekre eső épületeken a keletkező vízkárokat homokzsákokkal elkerítve, illetve szivattyúzással lehet csökkenteni. Ilyen jellegű beavatkozásokra legutóbb 2010-ben volt szükség.

A katasztrófavédelmi napló alapján a múltban ilyen jellegű problémákkal az alábbi utcák voltak érintettek:

- Sárbogárd, Nagy Lajos utca
- Részilas, Fehérvári út
- Sárbogárd, Tinódi utca
- Sárszentmiklós, Miklós utca
- Sárbogárd, Abai út

4.3 A védekezés megszűnését követő főbb feladatok

- A védekezés során kialakított ideiglenes védművek felmérése, dokumentálása, átvezetése a védelmi tervbe
- Állandó vagy megmaradó védvonalak felülvizsgálata és helyreállítása
- Az ideiglenes védművek visszabontása (homokzsákürítés, ártalmatlanítás, deponálás stb.)
- Védelmi eszközök, felszerelések karbantartása, raktározása, az induló készlet visszapótlása
- Védekezési költségek elszámolása
- Összefoglaló jelentés készítése
- Védekezési tapasztalatok kiértékelése, fejlesztési igények megfogalmazása
- A vízkár-elhárítási terv aktualizálása (tetőző vízszintek, beavatkozási helyek, elöntési határvonalak, eszköz anyag igény-korrekció stb.)

Az összegyűlt hordalékot, uszadékot össze kell szedni, az árkokat, útarkokat, áttereseket ki kell tisztítani, a felesleges anyagot el kell szállítani.

A burkolatlan utak pályafelületét kétirányú eséssel helyre kell állítani, az anyagihiányokat pótolni kell.

A védekezés és kárelhárítás tapasztalatait célszerű írásbeli jelentésben összefoglalni. E tartalmazza a kiváltó okokat, (csapadék fajtája, mértéke), az elvégzett intézkedéseket és munkálatokat, a keletkezett károk mértékét és adjon javaslatot az újabb károk megelőzésére szükséges legfontosabb lépésekről, sorrendjéről, ütemezéséről és várható költségeiről.

5 Védekezési időszakon kívüli feladatok

5.1 Felkészülés a védekezésre, preventív beavatkozások

A sikeres védekezés elsőrendű feltétele a védművek kiépítése, fejlesztése, védképes állapotban való fenntartása, tehát a preventív védekezés! A településeken jelentkező károk nagysága nagymértékben csökkenthető, ha az önkormányzatok a helyi vízkár megelőzéséhez szükséges beavatkozásokat – a belterület vízrendezését – tudatosan megvalósítják. Lényeges, hogy az ismert védekezésre alkalmas helyszíneken meg kell előzni a beavatkozások ellehetetlenülését. A rendezési tervben biztosítani kell az ideiglenes védművek, árapasztók, felvonulási utak stb. nyomvonalán a beépítési tilalmat.

Az önkormányzat képviselőtestülete hivatott döntést hozni – ismerve a település vízkár problémáit – a szükséges vízrendezési beruházásokról, ehhez biztosítani a pénzügyi-gazdasági alapot, gondoskodni az elkészült művek fenntartásáról. Helyes építési műszaki követelményeket kell rendelni a területhasználatokhoz (pl.: mélygarázsok, pincék építése, padlószintek, zárt szennyvízgyűjtő medencék vízzáró módon történő kialakítása, elektromos bekötések körültekintő kialakítása stb.) és településrendezési tervekben a megfelelő övezeti besorolást kell megadni. A védekezések során helyi vízkár vagy belterületi vízelvezetés esetén gyakori probléma a vízelvezető rendszer hiánya, a csatornák, útárkok fenntartásának elmaradása, csapadékvíz elvezető rendszerek alulméretezettsége, rossz műszaki megoldása, karbantartási elmaradások. Mindezek megoldása, kezelése a jogszabályi előírásoknak megfelelően az önkormányzatok feladata.

A preventív védekezés keretében a nagyvízi mederkezelési tervben megfogalmazott intézkedéseket is figyelembe kell venni.

5.2 A védképes állapot fenntartása

A felkészülés időszakában a már meglévő belterületi vízelvezető műveken az éves rendszeres fenntartással biztosítani kell a kiépítési vízhozam kiöntésmentes levezetését. A medrekből el kell távolítani a lefolyást gátló növényzetet (fákat, cserjéket, vízi növényzetet), az uszadékot, belekerült hulladékot. Csatornákon általában 3-5 évenként, vízfolyásokon 15-20 évenként – a feliszapolódástól függően – a nagyobb károk megelőzésére rendszeresen gondoskodni kell a medrek ismételt kotrásáról, és szükség szerint a burkolatok, mőtárgyak, mederrézsűk hibáinak kijavításáról.

Biztosítani kell a csapadékvíz átemelő telepek/szivattyúk üzemképességét. A belterületen lévő záportározókat vagy a tározásra meghatározott tározó térfogatot szabadon kell hagyni, feltöltődés után haladéktalanul meg kell kezdeni a tározó leürítését.

Az önkormányzati védelmi létesítmények, védelmi gépek, eszközök állapotát minden évben legalább egyszer – ősszel – ellenőrizni szükséges, és a megállapított hiányosságokat sürgősen meg kell szüntetni. Az ellenőrzés során célszerű a belterülettel határos külterületeken bekövetkezett változásokat is figyelemmel kísérni (művelési ág változás, erdőirtás stb.), a mélyfekvésű, beépített területek talajvízszint változását feltárni. Javasolt a szomszédos Önkormányzatok, az illetékes Vízügyi Igazgatóság képviselőjének és egyéb érintetteknek a meghívása is az ellenőrző bejárásokra. A bejárásról jegyzőkönyvet kell felvenni, a szükséges intézkedésekre a felelősök megjelölésével „Intézkedési tervet” kell készíteni.

A helyi vízkár-elhárítási feladatok zavartalan ellátása érdekében a védekezést megelőző felkészülési időszakban kell elkészíteni a védelmi terv felülvizsgálatát és aktualizálását.

Az állandó védműveken a tervezett karbantartási feladatok elvégzése, a létesítmények jó karban tartása, a megmaradó ideiglenes védművek/depóniák védképes állapotának megőrzése a védelmi eszközök, gépek (pl. szivattyúk és szerelvényeik, aggregátorok, világító eszközök stb.) anyagok, karbantartása szükséges

5.3 A védettség növelése érdekében elvégzendő fejlesztések

A felkészülési időszakban szükségszerű számba venni azokat a feladatokat, amelyeket el kell végezni ahhoz, hogy növelhető legyen a település védettsége a kialakuló vízkárok ellen. Az anyagi javak figyelembe vételével az önkormányzatnak meg kell határozni az elvégzendő feladatokat, valamint a megvalósítás sorrendjét. Szükséges felkutatni a megfelelő pénzügyi forrásokat biztosító támogatási programokat, amelyek lehetővé teszik az indokolt műszaki beruházások megvalósítását.

Az település vízvezetésének javítására korábban több terv is készült, azonban ezek forráshiány miatt nem valósultak meg, illetve vízjogi létesítési engedélyük többszöri hosszabbítás után lejárt. A megfelelő források rendelkezésre állásakor ezeket a terveket felül kell vizsgálni és szükség esetén aktualizálni, illetve bővíteni.

6 Korábbi védekezések tapasztalatainak értékelése

Eddigi tapasztalatok szerint, szervezett védekezésre nem volt szükség, illetve lehetőség, csak kárelhárításra. A várost közvetlenül érintő vízfolyások (árkok) vízgyűjtőterülete kicsi, így árhullám előrejelzése nem értelmezhető.

A néhány órás záporok okoznak általában elöntéseket, károkat, amelyek hatását csak utólag lehet megszüntetni.

Sárbogárd belterületének vízelvezetése erősen kitett a belterületől nyugati irányban elhelyezkedő Nádor-csatorna, illetve azok mellékvízfolyásainak állapotától. Ezek a részben állami-, részben pedig önkormányzati kezelésben lévő vízfolyások és árkok leromlott állapotuk miatt belvizes időszakban visszaduzzasztanak – főként - az északi városrészre, ahol az épített környezetet veszélyeztetik.

A településen keletkező károk nagyrésze megelőzhető a külterületi belvízelvezető árkok rendszeres ellenőrzésével és helyreállításával. Az önkormányzati vízelvezető létesítmények helyreállítása és karbantartása önkormányzati feladat. Az állami vízfolyásokon észlelt állapotromlások esetén pedig az illetékes vízügyi igazgatóságot szükséges értesíteni.

Rajzi melléletek

R-01	Átnézeti helyszínrajz
R-02-01	Részletes helyszínrajz I.
R-02-02	Részletes helyszínrajz II.
R-03	Lejtőkategóriák